— Што чинеше царица?
— На чардак си седеше,
Сину капа плетеше,
Со две игли сребрени,
Со два конца свилени.
Иглите се скжршиіа,
Конците се скьинаіа,
Пилето ми загьина[1]).

2.

— Си́ва си́ва гула́бица,
Де́ка си́ се оси́вила?
— Та́му го́ре у Го́спода.
— Што пра́веше у Го́спода?
— Зла́тни чаши кж́нати, кж́нати,
Утре іе Бо́жикь.

3.

Да́мба, да́мба ди́вина,
Іа́на коньа па́вуна,
Та оти́де гж́рците,
Гж́рци коньа ко́ваа,
Па́шата го́ кж́леа,
Си́на му го бе́сеа.
Оі мори, пу́ста Не́вено,
Де́ка да се кри́еме?
По́д Бога се́ница.
Са́м Бог се́деше,
Бе́ла кни́га пи́шеше,
О́рлово пе́рце,
Па́уново кри́лце,
Штж́ркливо клу́ньиште.

Разни обичаи прѣзъ годината.

Отъ Ахж-Челебийско.

Записалъ *Хр. П. Константиновъ.*

Коледа. Срещу коледа сж ходили коледари да пѣжтъ пѣсни за всѣки члѣнъ отъ домакинството. Единъ отъ коледаритѣ е билъ наричанъ *коте.* Слѣдъ изпѣваньето на пѣснитѣ, котето е мяукало, ходило е по кюшетата, ровило е по дулапитѣ и рафтоветѣ, догдѣ намѣри оставената нѣгдѣ за коледаритѣ риба и хлѣбъ.

Тоя обичай е изоставенъ прѣди 40 години по настояваньето на поповетѣ, насъсквани отъ гръцкитѣ владици.

Срещу коледа турятъ най-голѣмия пънь въ огнището, за да държи огъня два три деня.

Сурвакъ (1 януари). Прѣзъ нощьта срещу нова година, слѣдъ първи пѣтли, родителитѣ събуждатъ мжжкитѣ дѣца отъ 6 год. нагорѣ, които взиматъ зеленитѣ си и напжпили дрѣнови пръчки, приготвени прѣзъ минжлия день, и ходжтъ по кжщята да сурвакатъ. Цѣлото село се съживява. По пжтищата и доловетѣ се чуе шумъ отъ дѣтски разговори, слушатъ се викотъ и тропотъ по кжщнитѣ врати. Дѣцата ходжтъ на дружинки отъ по 3—6 души, като се старажтъ, дружинката да се съставя по възможность отъ връстници сурвакарчета.

Сурваканьето се върши по слѣдния начинъ: щомъ сурвакарчетата влѣзжтъ въ нѣкоя кжща, жулнуватъ по три пжти всѣкой члѣнъ отъ домакинството, захващайки отъ най-стария въ кжщи и изговаряйки велегласно слѣдната слава:

Сурва гудина,
Ве́селу здравье,
И ду гудина сас здраве!

Като извършжтъ всичкитѣ сурвакарчета това, изправятъ се всрѣдъ кжщи и чакатъ подаръци. Даватъ имъ пари, ябълки, орѣхи, шекеръ и пр. Най-много надаряватъ онова момче, което е влѣзло най-напрѣдъ въ кжщата.

[1]) При хоро не се пѣжтъ послѣднитѣ три реда.

По-възрастнитѣ — отъ 10 год. нагорѣ — дѣца, освѣнъ сурваканьето вършжтъ и другъ единъ обичай. Освѣнъ зелени дрѣнови прѫчки, тѣ прѣжния день си донасятъ дома по 10—20 рѣчни вѫргулати (топчести) камъни, наричани по нашенско „п°апунье“. Отъ тѣзи камъни тѣ носжтъ по единъ въ кжщята, на които домакинитѣ не сж въ странство. Щомъ влѣзе момчето съ мокрия камъкъ въ ржцѣ, изправя се прѣдъ домакина и изговаря велегласно славата:

Какну е тéкла р'акапа
Прис кáмен'ас,
Н°аі да ти т'ак°ат
Парит'а ф кесь°ата;
Каксу ми т'ажи́
Кам'ан'ас ф ракис'а,
С°аі да ни т'аж°ат
Парит'а ф кесь°ата.

Слѣдъ това изпуща камъка на огнището прѣдъ домакина, и сурвака всичкитѣ домашни.

Дѣцата, които носжтъ камъни, биватъ дарявани съ повече пари отъ домакиня.

Този обичай — сурваканьето и носеньето камъка — се пази и отъ помацитѣ. Помашкитѣ дѣца ходжтъ въ християнскитѣ кжщя, както и християнскитѣ въ помашкитѣ.

Пуканье дрѣнови пжпки. При сурваканьето отъ дрѣновитѣ пржчки се ронжтъ цвѣтнитѣ пжпчици и падатъ по пода. Слѣдъ излизаньето на сурвакарчетата, домашнитѣ — най-вече момичетата — събиратъ тия пжпчици, за да си изпитватъ чрѣзъ тѣхъ щастието за прѣзъ настжпилата нова година. Това правжтъ чрѣзъ пуканье пжпчицитѣ на огъня. Разравятъ пепельта и изглаждатъ една малка часть отъ нажеженото огнище, гдѣто турятъ една пжпчица, и я „наричатъ“, напр., за домакина. Послѣ турятъ втора за домакинката, трета — за най-голѣмия синъ или дъщеря и т. н. т. за всичкитѣ членове на домакинството. Едни отъ пжпчицитѣ подскачатъ отъ нажеженото огнище, развиватъ се отъ топлината и отъ една образуватъ се нѣколко слѣпени пжпки; а други отъ пжпкитѣ умъртвяватъ на огнището и загарятъ, безъ да се развижтъ. Чиято пжпчица се развие, вѣрватъ, че той ще бжде честитъ и благополученъ прѣзъ цѣлата година; а чиято не се развие, щѣлъ да бжде злополученъ прѣзъ цѣлата година. Щастието или нещастието щѣло да бжде спроти степеньта на подскачаньето, развиваньето, или пъкъ умъртвяваньето и загаряньето на пжпката.

По тоя начинъ изпитватъ за щастието не само на хората, но и на домашнитѣ добитъци.

Кръстовденъ (5 януари). „П°аденье буганцит'а.“ Прѣзъ деня попътъ ходи изъ селото да пръска (ръси) кжщитѣ съ „гол'аму аг'азму“[1]), за „да п°ади буганцит'а.“ По нашенско има народно вѣрванье, че отъ Коледа до Водици ходили по пжтищата, доловетѣ, па даже и по кжщята нѣкакви сжщества, наричани „буга́нци.“ Споредъ това, и днитѣ отъ коледа до водици сж извѣстни подъ названье „буганитѣ денье.“ Споредъ приказваньето на старитѣ, буганцитѣ приличали на хора, но били съ по единъ кракъ, имали бради, носили сини дрехи и понѣкога пжтували съ конье. Тѣ ходили откакъ мръкне до първи пѣтли. Заради това хората се божтъ да ходжтъ сами прѣзъ това врѣме или, ако иматъ нужда, ходжтъ съ видѣло; ако не може да се носи видѣло, грѣбва да се носи вжгленъ или цигара, защото буганцитѣ бѣгали отъ огънь, видѣло и петловъ пой. Тая е причината, гдѣто хората съ нетърпѣние очакватъ

[1]) Водата отъ великия водосветъ, извършенъ сутреньта въ черква.

праздника „к°арст,“ за да поръси попа кѫщята съсъ светена вода и да пропѫди буганцитѣ.

Пакъ споредъ приказваньето на старитѣ, буганцитѣ, като ходили изъ пѫтищата, обръщали се къмъ кѫщитѣ и викали:

Керýшу Керýшу,
Куга са вудúци?

На което кѫщнитѣ трѣбвало да отговарятъ:

Имаме си рáбута,
Чукаме б°ал лук,
Ни можим да ви кажиме.

Буганцитѣ се плашили отъ тия думи и бѣгали.

Пита съ пара. Тоя день вечерьта срещу водици във всѣка кѫща пекѫтъ по една мисирена или пченичена пита, въ която е замѣсена една сребърна пара, и варѭтъ пченица.

Като дойде врѣме за вечерянье, домакинята запалва една восчена свѣщь прѣдъ иконата, а всичкитѣ домашни се изправятъ и се кръстѭтъ. Слѣдъ това всички се нареждатъ около трапезата, а домакинята взима питата, вдига я, прѣкръства се, разчеква я и слави така:

Ломите за Госпудьа,
За света бугуродица
И за свети к°арст;
Да ни дават здравье и живот.
Да ни пумага,
И ду гудина сас здравье и берекет
Да дуч°акваме соiа день.

Всичкитѣ членове на домакинството съ най-голѣмо внимание изслушватъ славата и благоговѣйно си отчекватъ по една залушка отъ питата и я изѣждатъ прави.

Слѣдъ като седнѫтъ всичкитѣ, домакинята раздѣля питата на толкова равни части, колкото сѫ членове въ домакинството. За да се види, въ чие залъче се е случила парата, всѣки сдробява своята часть залъче по залъче. Комуто се падне парата, той щѣлъ да бѫде щастливъ и благополученъ прѣзъ годината. Ако ощастливениятъ е момче, вшива сребърната пара на дъното на кесията си; ако е момиче, окачатъ му я на нѣкой сребъренъ накитъ за шията или пазухитѣ; ако ли е малко дѣте, вързватъ му я на десната рѫчичка.

Ако парата пропадне и се изгуби, било при мѣсеньето или печеньето, било при разчекваньето или раздробяваньето, вѣрватъ, че това прѣдсказвало голѣмо нещастие за цѣлата кѫща.

Водици (6 януари). Отъ всички кѫщи иконитѣ носѭтъ на рѣката и слѣдъ извършваньето на великия водосветъ, потапятъ ги въвъ водата. Тогава всичкитѣ момичета отъ селото си измиватъ лицата и рѫцѣтѣ съ рѣчна вода.

Х°асканье. Слѣдъ великия водосветъ, селянитѣ избиратъ петь шесть души „капичарье“, на които работата е да ходѭтъ прѣзъ деня и на другия день изъ селото, за да „х°аскат“ пеленачетата, главеницитѣ, булкитѣ и зетьоветѣ, които за първи пѫть посрѣщатъ водици. Като влѣзѫтъ кѫпичаритѣ въ кѫщи, улавятъ лицето, което дирѭтъ, и ако е отъ мѫжки полъ, вдигатъ го на три пѫти и викатъ колкото могѫтъ до три пѫти: „х°асса!“ За х°асканьето на кѫпичаритѣ даватъ пари. Главеницитѣ и невѣститѣ не биватъ вдигани, ала пакъ трѣбва да се откупѭтъ отъ капичаритѣ съ пари. Който или която не иска да даде пари и да се откупи, кѫпичаритѣ го завличатъ къмъ рѣката и го окѫпватъ.

Кжпенье. На водици и ивановдень хората биватъ кжпани и чрѣзъ наддаванье пари на кжпичаритѣ. При нѣкоя гозба, при хорото, или при сбора за курбана — защото на водици колжтъ селски курбанъ — нѣкой ще каже: „давамъ ви петь гроша, за да окжпите еди-кого си въ рѣката.“ Кжпичаритѣ отиватъ и почватъ да го влѣкжтъ. Тогава той, вториятъ, казва: „азъ пъкъ давамъ 10 гр. за да окжпите Х!“ Първиятъ наддава 15, вториятъ 20 и т. н. т., догдѣто единътъ прѣстане да наддава. Като вземжтъ паритѣ, кжпичаритѣ залавятъ оногозъ, който е спрѣлъ да наддава, завличатъ го къмъ рѣката, фърлятъ го във водата и го окжпватъ. Окжпаниятъ, като излѣзе отъ водата, отива у дома си или, ако домътъ му е далечъ, у нѣкоя роднинска кжща, та се прѣмѣня; а кжпичаритѣ пакъ отиватъ на сбора.

За да могжтъ да свършжтъ повече работа, кжпичаритѣ се раздѣлятъ на три дѣла, всѣки дѣлъ по двама души.

Нѣкой може да окжпе нѣкого, като заплати отъ 10 до 50 гр., въ рѣдки случаи и до 100 гр.

Паритѣ, събрани отъ кжпичаритѣ, се употрѣбяватъ за изплащанье волътъ, закланъ за курбанъ прѣзъ деня, а съ остатъка купуватъ вино, което селянитѣ изпиватъ задружно. Прѣзъ 1873 год. стана наредба, щото останжлитѣ пари да се не изпиватъ, а да се внасятъ въ черковната каса.

Трифунъ (1 февруари). На днешния день „трифунбсват“ яловитѣ овощни дървета. Трифупосванието става така. Домакинята взима една брадва, дава я на едно 7—8 годишно момче, което завежда при недавалата плодъ овошка. Тамъ дѣтето вдига брадвата, като че ще прѣсече овошката, и изговаря велегласно: „ражда ли штиш, или шта та присѣакам?“ Домакинята доближава овошката, брани я отъ момчето и отговаря: „ни моі іа ха́ла, ни моі; та́ штe да руди латуска; іа знаіам.“ Като повторжтъ и потретжтъ сжщото, домакинята подарява нѣщо на момчето и си отиватъ.

Насичанье съ бръсначъ. Комуто не се раждатъ дѣца, отива да го бръсне нѣкой. Бръснарятъ го „насица“ съ устр°а (бричъ) на три мѣста по шията. Съ други думи казано, като го бръсне, порѣзва го на три мѣста, за да му се роди дѣте прѣзъ годината.

Божа́ ма́йка (3 февруари). Тоя день младитѣ и яловитѣ жени, които искатъ да станжтъ тежки (трудни) прѣзъ годината, пекжтъ голѣми мисиреви пити, които послѣ разчекватъ на парчета и разнасятъ на комшиитѣ, слѣдъ като наломжтъ една пита при запалена прѣдъ иконата свѣщица.

Боже́ іу́ме (5 февруари). Тоя день празднуватъ мжжовнитѣ жени, за да не умиратъ мжжьетѣ имъ.

Власъ (11 февруари). Празднуватъ за здравьето на добитъцитѣ. Св. Власъ билъ закрилникъ на добитъка. Особено празднуватъ тоя день кехаитѣ (притежателитѣ на много овци). Тѣ заплащатъ да се отслужи въ черквата и носжтъ „пендихара“ (петохлѣбия).

Пустоветь. Подъ това име сж извѣстни велигденскитѣ заговѣзни: месна заговѣлка и сирна заговѣлка. Инакъ поотдѣлно тия два праздника се наричатъ „мь°асница“ и „сирница.“

На постоветѣ всички моми и жени трѣбва да играјжтъ хоро, за да се раждалъ конопльтъ. Прѣзъ деня нѣколко души се обличатъ въ дрипи, турятъ си изкуствени бради и опашки, надѣватъ високи калпаци, ошити отъ вулия, пълнжтъ си гърбоветѣ съсъ слама и пр. и ставатъ „дракусье“. Тѣ ходжтъ изъ селото и, като се прѣправятъ единъ на старецъ, другъ на баба, правжтъ различни и безобразни смѣшни игрaчки и събиратъ пари. Като се събере селото на хоро, дракуситѣ отиватъ тамъ и правжтъ смѣхове. Бабата не се покорява на дѣдото, и той я бие. Тя бѣга, плаче, куца, клати се и най-послѣ пакъ наближи дѣдото. Дѣдото носи една много голѣма тояга.

Тоя обичай е варденъ до 1868 год., когато, поради едно сблъскванье между поповетѣ и дракуситѣ, послѣдвано съ арестуванье на поповетѣ въ черквата отъ страна на разбунтуванитѣ селяни, които взехѫ страната на дракуситѣ, правителството заповѣда да се прѣкрати изпълняваньето на този старовр'ѣмски обичай.

Вечерьта се събиратъ по 3—4—5 домакинства въ една кѫща и заедно заговѣватъ. Слѣдъ заговѣваньето младитѣ играѭтъ хоро. Трапезата не се вдига до полнощь. Ако нѣкой кихне, баща му обѣщава да му подари нѣщо, било коза, било овца, било теле, па ако нѣма такива добитъци, обѣщава му кокошка.

На сирния постъ, като мръкне, момитѣ отиватъ въ нѣкоя градина, побиватъ два кола, горнитѣ краища на които сближаватъ, и образуватъ единъ видъ триѫгленъ мостъ. Прѣзъ тоя мостъ тѣ се провиратъ, разсѣвайки пшеница подъ моста и около него. Това тѣ правѭтъ, за да могѫтъ да се оглавѭтъ прѣзъ наближащата пролѣть.

Като мръкне на сирница, по краищата на селото палѭтъ огньове. Тоя обичай се казва „орада.“ Прѣзъ деня момчетата и момичетата нанасятъ слама, сѣно, у́гризи, хвойни и сухи чепье. Всичко това наскладятъ на една голѣма копа. Такива копи се правѭтъ около десетина по краищата на селото. Като ги запалѭтъ, цѣлото село и околностьта биватъ разсвѣтени. Паленьето на орадата бива спровождано съ гърменье пушки и игранье хоро около голѣмия валъ. Освѣнъ това дѣцата докачватъ съ прѫчки запаленитѣ хвойни и ги разнасятъ по градинитѣ.

Мартеница (1 мартъ). Първиятъ день на м. мартъ се именува „мартеница,“ и се вършѫтъ отъ женитѣ слѣднитѣ работи:

Истр^оасванье дрипитѣ. Всичката покѫщнина, като черги, възглавници, дрехи, кърпи и пр., се изважда на двора, отърсва се, очиства се и се простира на сараци, за да се провѣтри.

Разнасянье тенурки. Женитѣ изпичатъ на пръстена тикла разточени отъ пшенично брашно тенурки. Послѣ ги намазватъ съ подсладена вода и ги разнасятъ по комшиитѣ. Това се върши за умилостивянье „болесчицитѣ.“

Суканье мартеници. Осукватъ тънка връвчица отъ нѣколко разноцвѣтни — бѣлия и червения цвѣтъ сѫ облзателни — жици. По тоя начинъ направената пъстра връвчица се нарича *мартеница.* Съ нея връзватъ на дѣцата десната рѫка и шията. Нѣколко връвчици отъ мартеницата скриватъ да се намира въ кѫщи, та ако нѣкое дѣте урочаса, то, прѣди да го изведѫтъ прѣдъ хора съсъ съмнителни очи, връзватъ му мартеница на шията, за да привличала лошитѣ имъ погледи.

Тодорова сѫбота. Б^еаканье. Всѣка кѫща носи коливо въ черквата и вари въ кѫщи чорба отъ пшеница. Като пустне черква и дойде врѣме за яденье, домакинята запалва една восчена свѣщь прѣдъ иконата,[1]) взима една паница отъ наквасения прѣди 24 часа грахъ, и, слѣдъ като си вземе всѣки члѣнъ отъ домакинството по нѣколко зърна и ги изѣде, тя ще „б^еака“ по слѣдния начинъ: загриба една шепа грахъ, фърля го къмъ тавана и казва: „хаіда, дѣца, бе-е-е-е, това е за татка ви.“ Грахътъ се разпилява изъ кѫщи, а дѣцата се надпрѣварватъ и викайки бе-е-е-е, бе-е-е-е, събиратъ го до зърно. Послѣ майката взима втора шепа и я бейка съ думитѣ: „хаіда, деца, това е за маікино ви здраве.“ Дѣцата пакъ събиратъ разпилѣния грахъ. По сѫщия начинъ майката бейка за всѣки члѣнъ отъ домакинството отдѣлно, послѣ за кравата, мулето, овцитѣ, козитѣ и пр. Този обичай — разфърлянието на граха — се

---

[1]) Във всѣка кѫща има на източната стѣна по нѣколко книжни и една дъсчена икона. Между другитѣ господски и богородични изображения, трѣбва да има и иконата на светеца, чието име носи стопанинътъ на кѫщата.

казва „б^еаканье.“ Слѣдъ като се наядѫтъ варена пченица и набѫбнѫлъ грахъ — но не отъ онзи що сѫ събирали по дюшемето — мѫжкитѣ дѣца си нижѫтъ отъ събрания грахъ броеници и пюскюли, а женскитѣ — гривни, огърлици и подбрадници, които носѭтъ въ кѫщи и изъ махалата прѣзъ цѣлия день.[1])

Великъ четвъртъкъ. Дѣцата ходѭтъ напрѣжния день въ гората и набиратъ по една торба здравецъ. Тоя здравецъ тѣ носѭтъ на великия четвъртъкъ по кѫщята на роднини и комшии и го раздаватъ на кѫщнитѣ „за здраве.“ Домакинята дава на всѣко дѣте по едно бѣло яйце и по една сребърна пара.

На великия четвъртъкъ вапсуватъ яйца и пекѫтъ хлѣбъ за великдень.

Велигдень. Като пусне черква, дѣцата ходѭтъ по роднинскитѣ и комшийскитѣ кѫщя и, щомъ влѣзѫтъ въ нѣкоя кѫща, изговарятъ всѣко дѣте особено: „Христосъ воскресе!“ Домашнитѣ отговарятъ на всѣко дѣте „истина воскресе.“ Домакинята подарява на всѣко дѣте по едно червено яйце. На най-напрѣдъ влѣзлото въ кѫщи дѣте подаряватъ кравайче съсъ забито на срѣдата му червено яйце. Таковато великденско яйце се зове „кукла.“

За великдень във всѣка кѫща изпичатъ още на великия четвъртъкъ между другитѣ обикновени хлѣбове (фурнитѣ) и по нѣколко „кукли,“ по една двѣ „каниски“ и по една „кошаря.“ Куклитѣ сѫ малки хлѣбчета съсъ забито на срѣдата имъ червено яйце; тѣхъ раздаватъ, както видѣхме по-горѣ, на дѣцата, които най-напрѣдъ отидѫтъ въ кѫщи да поздравѭтъ домашнитѣ съ „Христосъ воскресе.“ „Канискитѣ“ сѫ по-голѣми отъ обикновенитѣ хлѣбове, и на тѣхъ има забито по едно червено яйце. По една каниска се занася на кума и мастора на домакина. „Кошарята“ е хлѣбъ по-голѣмъ и отъ канискаta; на нея има забити толкова червени яйца, колкото сѫ члѣноветѣ въ домакинството, включително и слугитѣ, чирацитѣ и калфитѣ, ако има такива. Набититѣ яйца трѣба да сѫ чифтъ; заради това, ако члѣноветѣ на домакинството сѫ текъ, добавятъ още едно яйце, което наричатъ за нѣкой роднина. Кошарята ломѭтъ при отговѣваньето първия день, слѣдъ което тя бива разчекана на толкова части, колкото сѫ набититѣ яйца, и всѣки члѣнъ отъ домакинството взема своята часть заедно съ яйцето.

Гергьовдень. Женитѣ и дѣцата ходѭтъ да се кѫпѭтъ въ рѣката. Това правѭтъ, за да бѫдѫтъ здрави до другъ Гергьовдень.

Налисанитѣ и болнавитѣ хора водѭтъ и ги окѫпватъ въ „лѣва вода.“ Лѣва вода се образува във вироветѣ, подъ малкитѣ водопадчета въ доловетѣ, гдѣто водата се втича стрѣмително отъ една страна на вира и послѣ се възвива и образува противно на течението движение. Болнавитѣ кѫпѭтъ и въ мочурлаци.

Ако прѣзъ деня роси или вали дъждъ, всички излизатъ по двороветѣ, за да се омиѭтъ съ лѣковита гергьовска роса или дъждъ.

Русалската недѣля. Седмицата прѣдъ петровски заговѣзни е извѣстна подъ името „русалцката нидельа.“ Прѣзъ нея недѣля не перѫтъ.

Крилювица и Фотювица. Въ сѫбота прѣдъ петрови заговѣзни празнуватъ Крилювица и Фотювица.

Прѣьобразенье. Събира се сборъ въ срѣдната махала до помашкия мечетъ и гробища. Играе се хоро и за курбанъ удавятъ единъ кошаръ. Слѣдъ молебствието ломѭтъ хлѣбъ, и всичкитѣ си натопяватъ по едно залъче въ меда и го изядатъ.

Гул^еамата ч^оарква (15 августъ). Всѣка кѫща заколва курбанъ по едно ягне, и понеже попътъ не може да забиколи и опѣе курбанитѣ въ всичкитѣ

---

[1]) Този обичай се схожда съ обичая въ София, на Тодорова сѫбота да носѭтъ въ черква варена царевица; слѣдъ опѣваньето, разфърлятъ я по земята, а дѣцата я събиратъ. Това правѭтъ за здравьето на коньетѣ.

кѫщя, той опѣва зараньта въ черква една торба соль, и всѣка кѫща си взима по малко отъ нея, за да насоли курбана.

Слѣдъ пладнѣ се събиратъ по 3—4 домакинства въ една кѫща и заедно черкуватъ. Най-напрѣдъ запалятъ една свѣщь прѣдъ иконата, димѫтъ тамянъ и ломѫтъ хлѣбъ и медъ. Слѣдъ това се нареждатъ на обща трапеза и ядѫтъ курбанитѣ. На попа даватъ кожитѣ и плешкитѣ.

Отъ с. Петково.

Гергьовденски пѣсни.

Отъ Битоля.

Доставилъ *А. П. Стоиловъ.*

Слѣднитѣ пѣсни пѣѭтъ момитѣ на Гергьовдень на тѣзи, които люлѣѭтъ.

1. На малко дѣте.

1 Има ма́іка стребре́н прѫстен, дос, дос, дос.[1])
Со не́го се пона́шува,
Како ни́ва со пше́ница,
Како ри́ба во дла́бина,
5 Како ви́но во ча́шата,
Како ло́зіе з бело́ грозіе.

2.

1 Бо́гоічо ми се во́зеше
На позла́кьено ко́рапче,
Зла́то му ко́нче на́ глаа.
Ко́а ми ве́тер ве́еше,
5 Ко́нчето му го ѕу́неше;[2])
Ко́а ми со́нце гре́еше,
Кончето му го тре́пнеше.

3.

1 Цут цу́теше іабо́лкница;
Мно́гу цу́ти, ма́лку ро́ди,
Ма́лку ро́ди — три іаболка,
Три іаболка, три ка́линкьи.

4. На мома.

1 Доле́тале два гу́лаба;
Не ми би́ле два гу́лаба,
Ту́ку би́ле два стро́іника,
Да стро́іосат малка моме.

5.

1 Оі ти, Іа́но, Бу́дим Іа́но!
Се за́ тебе Бу́дим би́е,
Се за́ тебе пу́шкьи фр̂рлат,
Се за́ тебе са́біа то́чат.

---

[1]) Въ всѣки стихъ се повтаря по три пѫти „дос“.
[2]) *Ѕу́неше* = дърнкаше.